

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Project title: Borders in the Mind

Project acronym: BiM

**Programme: Erasmus Plus - KA2 Strategic Partnerships
for Adult Education Cooperation for innovation and the
exchange of good practices Grant**

Madrid - Lavapies

Lavapiés en Embajadores waren oorspronkelijk harde volkswijken, gebouwd om plaats te bieden aan de enorme bevolkingsgroei van Madrid in de achttiende en negentiende eeuw. Lavapiés is mogelijk ook de locatie van de vroegere joodse wijk van Madrid (vóór de verbanning in 1492). Volgens de legende is de naam van de wijk afgeleid van de joodse ceremonies die op het plein werden uitgevoerd voordat men de synagoge binnenging, waaronder het wassen van de voeten of in het Spaans: lavando los pies. Toen zij werden verbannen, bekeerden velen zich tot het christendom en veranderden hun naam in het Spaanse Manuel of Manuela; hieruit komt de huidige bijnaam van de bewoners van Lavapiés, de manolo's.

Traditionele bezienswaardigheden zijn dun gezaaid, maar enkele originele huurkazernes zijn bewaard gebleven en het gebied is nu beroemd om de Rastro straatmarkt. Deze barrio's zijn ook de thuisbasis van

de castizos - authentieke madrileños - die tijdens plaatselijke festivals in traditionele klederdracht te zien zijn. Het karakter van deze wijken is de laatste jaren echter veranderd. Jonge Spanjaarden en grote aantallen immigranten zijn aangekomen, wat betekent dat Lavapiés en Embajadores nu de meest raciaal gemengde wijken van Madrid zijn, met theehuizen, kebabtenten en textielwinkels naast een aantal van de meest originele bars en restaurants in de stad.

- Gids Lavapies Wijk

- Informatie gebaseerd op Lavapies Gids en Rough Guide Madrid.

Zie het artikel op de website van de keten voor de originele versie met kaart

Lavapies locaties

Cine Dore

De Cine Dore is een van de oorspronkelijke bioscopen van Madrid en is gelegen in de wijk Lavapies naast de overdekte levensmiddelenmarkt Anton Martin. Het werd geopend in 1923 als een bioscoop met één scherm en was ontworpen door architect Crispulo Moro. In 1925 werd het gerenoveerd door architect Manuel Lopez Mora en nogmaals gerenoveerd in 1932. Een verdere renovatie in 1984 door architect Francisco Javier Feduchi Benlliure zorgde voor twee binnenschermen en een openluchtscherm boven.

In de jaren 1980 waren er plannen om de bioscoop af te breken en er een kantoorgebouw neer te zetten, maar grote protesten van journalisten en kunstenaars zorgden ervoor dat de bioscoop kon blijven bestaan. Nu wordt de bioscoop geëxploiteerd door de Filmoteca Nacional Espanole (Nationaal Filminstituut), waar dagelijks een mix van films wordt vertoond, van klassiekers uit de jaren 1920 tot eigenzinnige of commerciële internationale producties (allemaal in de originele taalversie). Naast de bioscoop is er een populair café en een boekhandel.

Ribera de Curtidores

De Ribera de Curtidores (vroeger bekend als Calle de Las Tenerías) loopt bijna parallel aan de straat van Toledo, vanwaar het vee door de poort van Toledo naar de slachthuizen ging. Het slachten van de dieren leverde als bijproduct een groot aantal huiden op, die door het looien tot leer werden verwerkt. Het water dat nodig was in de leerlooierijen was vlakbij in dit relatief lage gebied.

De straat kreeg in 1635 de naam van de Tenerías, met vestigingen die zich toelegden op de fabricage en commercialisering van leer, die tot het begin van de 20e eeuw in dit gebied actief waren. Naast dit gilde waren er nog vele andere die ervoor kozen zich in de omgeving van de Ribera de Curtidores te vestigen, zoals kledingzaken, schoenfabrikanten en, sinds de negentiende eeuw, antiquairs, die aan de oorsprong liggen van de Rastro-markt.

Plaza de Lavapies

Dit plein, het hart van wat misschien wel de judería of joodse wijk van Madrid was, is het zenuwcentrum van de Lavapiés. In het oosten ligt de Calle de la Fé (Straat van het Geloof), die tot de verdrijving van de Joden in 1492 Calle Sinagoga werd genoemd vanwege de synagoge die er ooit stond; nu staat er de kerk van San Lorenzo op de plaats van de synagoge.

De naam (= voetwassing) komt wellicht van de fontein waar men vroeger de voeten waste alvorens de synagoge binnen te gaan, zoals nog steeds gebruikelijk is in de islamitische moskeeën.

Monument van het bloedbad van Atocha

Het bloedbad van Atocha in 1977, een onderdeel van het neo-fascistische terrorisme in Spanje, was een aanslag tijdens de Spaanse overgang naar de democratie na de dood van Franco in 1975, waarbij vijf doden en vier gewonden vielen. De aanslag werd gepleegd op 24 januari 1977 in een kantoor in de Atochastraat 55 bij het treinstation Atocha in Madrid, waar specialisten in arbeidsrecht, leden van de vakbond Arbeiderscommissies (Comisiones Obreras, CCOO) en van de toenmalige clandestiene Communistische Partij van Spanje (PCE) bijeen waren gekomen. De volgende dag werd het bloedbad verdedigd door een groep die zich Alianza Apostólica Anticomunista (letterlijk Apostolische Anticomunistische Alliantie, afgekort Triple A of AAA) noemde. De gearresteerde verdachten behoorden tot de extreem-

rechtse partij Fuerza Nueva van Blas Piñar, de Falange-JONS en de Garde Franco. De verontwaardiging die de moorden teweegbrachten, versnelde de legalisering van de communistische partij, die plaatsvond in Pasen 1977. Op 24 maart 1984 verklaarde het Italiaanse dagblad Il Messaggero dat mogelijk Italiaanse neo-fascisten hadden deelgenomen aan de schietpartijen, wat wees op een soort "Zwarte Internationale". Deze bewering werd bevestigd door een rapport van het Italiaanse CESIS, dat bevestigde dat Carlo Ciccuttini, die ook betrokken was bij het bloedbad in Peteano, had deelgenomen aan het bloedbad in Atocha.

Seamus Heaney appartement

Terwijl de Marechaussee de menigte dekte die in de watervallen schoot, leed ik alleen onder de pesterige zon van Madrid.

Elke middag, in de ovenhitte

van de flat, terwijl ik me zwetend een weg baande door Het leven van Joyce, de stank van de vismarkt als de stank van een vloeddam.

(...)

Calle de Arganzuela 18, volgens mensen uit de buurt woonde hier zo'n 20 jaar geleden een 'Ierse vrouw'.

In de zomer van 1969 verbleef Seamus Heaney in Madrid. In deze periode begonnen de Troubles in Belfast. Hij schreef zijn gedicht Summer 1969 (gepubliceerd in 1975 in North).

Waar woonde hij in die periode, nu precies een halve eeuw geleden? Ed Cousins herinnert zich een bezoek aan een Ierse dichter, John Liddy, vele jaren geleden. Deze dichter vertelde hem dat hij in hetzelfde appartement woonde waar Heaney vroeger verbleef.

Een tweede aanwijzing kan de zin over de vismarkt zijn. Naast het appartement, op de plaats van het huidige departement van de Carlos III universiteit, was tot ongeveer 20 jaar geleden een vismarkt. De stank moet er tijdens de hete zomermaanden behoorlijk sterk geweest zijn.

In het gedicht verbindt Heaney zijn persoonlijke gedachten en overpeinzingen over de situatie in Belfast met de schilderijen van Goya die hij in het Prado bekijkt (op de vlucht voor de hitte van de stad). In een van de schilderijen gebruikt Goya zelf de van oorsprong Griekse mythe van Saturnus (Kronos) die zijn eigen kinderen opeet. Een van de vele interpretaties van dit schilderij is dat Goya uitdrukking geeft aan de verschrikkingen tijdens de burgeroorlog in Spanje in deze periode (1820-1823). Heaney verbindt dit met de situatie in zijn vaderland.

We kunnen dit verbinden met de gruweldaden die genoemd worden in het artikel over La Carcel de la Corona

Tirso de Molina

Tirso de Molina (1579-1648) was een Spaans barok dramaturg, dichter en rooms-katholiek monnik. Hij is vooral bekend door het schrijven van De bedrieger van Sevilla en de Stenen Gast, het toneelstuk waaruit het populaire personage Don Juan voortkomt. Zijn werk is ook van bijzonder belang vanwege de overvloed aan vrouwelijke hoofdrolspelers, evenals de verkenning van seksuele kwesties.

Slechts een fractie van zijn waarschijnlijk vierhonderd toneelstukken is bewaard gebleven.

Van deze immense productie zijn niet meer dan tachtig stukken bewaard gebleven. Zijn naam werd bijna vergeten tot het einde van de 18e eeuw, toen enkele van zijn stukken schuchter werden herschreven.

De renaissance van zijn roem dateert echter van 1839-1842, toen een onvolledige maar bruikbare editie van zijn toneelstukken werd gepubliceerd. Hij wordt nu beschouwd als een van de grootste dramaturgen van Spanje.

Op het naar Tirso de Molina genoemde plein is een bloemenmarkt en op zondag vindt u er kraampjes waar u allerlei linkse en communistische literatuur en voorwerpen kunt kopen.

Sociedad Cervantina

In dit gebouw bevinden zich de drukkerijen van Juan de la Cuesta, waar de eerste druk van Quijote werd gedrukt. Het gebouw stond vroeger bekend als Antiguo Hospitalillo del Carmen en kreeg later de naam Editora del Quijote of Imprenta del Quijote. Het bevindt zich in de buurt van de Literaire wijk.

Het ziekenhuis werd in 1852 opgericht in de oude school voor weeskinderen, voor zieken en ongeneeslijk zieken en onder het beschermheerschap van Onze-Lieve-Vrouw van Carmen geplaatst; het bleef in gebruik tot 1949. Na vele jaren van verwaarlozing werd het van binnen leeggehaald, waarbij de voorgevel intact werd gelaten, en het biedt nu onderdak aan de Cervantes-vereniging. Deze instelling werd in 1953 opgericht op initiatief van de Cervantes-kenner Luis Astrana Marín, auteur van de biografie *Vida ejemplar y heroica de Miguel de Cervantes*, samen met belangrijke figuren uit de wereld van cultuur, kunst en literatuur uit die tijd.

Tegenwoordig is dit emblematische gebouw, dat in 1981 tot nationaal monument is verklaard, een dynamische culturele ruimte geworden en wordt het beschouwd als het centrum van de Spaanse Cervantinestudies.

Pías Escuelas de San Fernando

De Escuelas Pías de San Fernando, die tegenwoordig gedeeltelijk een ruïne zijn, was de eerste school in Madrid van de orde van de Escolapios. De school, die in 1729 werd opgericht, richtte zich op het onderwijs van arme kinderen. De school werd al snel bekend om de hoge kwaliteit en de vernieuwende onderwijstechnieken. Zo werd bijvoorbeeld de eerste doofstomme school van het land in gebruik genomen.

De ruïnes van vandaag behoren tot de kerk van de school, gebouwd tussen 1763 en 1791 door broeder Gabriel Escribano en verwoest tijdens de eerste dagen van de burgeroorlog, in 1936. Ook vandaag nog is de enorme boog met het schild van de Vrome Scholen, werk van Alfonso Vergaz, te zien, bekroond door een weelderige koepel.

Later werd het gebouw volledig gerenoveerd als hoofdkwartier van de UNED (voor afstandsonderwijs), met een grote bibliotheek, auditoria, hoorzalen ... en een culturele ervaring van de traditionele wijk van Lavapiés.

Agustín Lara

Voor het gebouw (pleinzijde) staat een standbeeld van Agustín Lara, bekend Mexicaans componist en liedjesschrijver. Hij wordt erkend als een van de populairste liedjesschrijvers van zijn tijd. Zijn werk werd alom gewaardeerd, niet alleen in Mexico, maar ook in Midden- en Zuid-Amerika, het Caribisch gebied en Spanje. Na zijn dood werd hij ook erkend in de Verenigde Staten, Italië en Japan.

Buiten de Spaanstalige wereld zijn zijn bekendste liederen *Granada*, *Solamente Una Vez* en *Piensa en mí*, die beide door talloze internationale zangers zijn opgenomen. In het begin van de jaren '40 was Lara zeer bekend in Spanje. In 1965 schonk de Spaanse dictator Francisco Franco hem een huis in Granada om zijn waardering te tonen voor Lara's liederen met Spaanse thema's, zoals *Toledo*, *Cuerdas de mi Guitarra*, *Granada*, *Sevilla* en *Madrid*. Hij ontving nog meer eerbewijzen en onderscheidingen uit de hele wereld.

Colegiata de San Isidro el Real

De barokke kerk van San Isidro el Real (Colegiata de San Isidro el Real) was de kathedraal van Madrid totdat La Almudena in 1993 de officiële kathedraal werd. Zij wordt nog steeds gebruikt voor belangrijke religieuze vieringen in het leven van de stad.

Zij werd oorspronkelijk tussen 1622 en 1664 gebouwd als de kerk van het Jezuietencollege.

In 1789, na de verdrijving van de jezuïeten door Karel III, werd het gebouw gerenoveerd door Ventura Rodríguez, een van de meest illustere Spaanse barok- en neoclassicistische architecten.

San Isidro (St. Isidore) is de beschermheilige van Madrid (en van de landarbeiders), en de stad houdt elk jaar op 15 mei processies ter ere van hem. Tijdens het feest van San Isidro in mei trekken Madrileños in traditionele kledij naar het Plaza Mayor, waar traditionele dansen en concerten worden gegeven. Het feest markeert ook het begin van het stierenvechtenseizoen van Madrid.

De heilige zelf werd in de 11e eeuw in Madrid geboren en bleef daar tot zijn dood op bijna 90-jarige leeftijd wonen. Hij wordt vooral herinnerd om zijn goede werken voor de armen en voor dieren. Aan hem wordt een reeks wonderen in de stad toegeschreven, waaronder het opwekken van mensen uit de dood, en hij werd in 1622 heilig verklaard. Zijn gebeden zouden zijn eigen zoon uit de dood hebben opgewekt door het water van de put in zijn huis te doen stijgen, nadat zijn zoon erin was gevallen. De put zou geneeskrachtig water bevatten en ziekten hebben genezen.

San Isidro was oorspronkelijk begraven in de kerk van San Andres in Madrid, maar de lichamen van hem en zijn vrouw werden overgebracht naar San Isidro nadat de kerk was gebouwd op de plaats van het huis waar de heilige met zijn vrouw en zoon had gewoond. De beroemde put, waar een van zijn wonderen heeft plaatsgevonden, bevindt zich onder het altaar. Tijdens de paasweek worden 2 grote religieuze beelden buiten de kerkdeuren gebracht om deel te nemen aan de religieuze processies van Semana Santa. De jonge mannen die deze beelden dragen moeten bijna op hun knieën om de zware platforms waarop de iconen staan, te laten zakken, zodat ze door de deur passen.

De Corrala

De Corrala de Sombrerete (of kortweg La Corrala) is een geheel van oude gebouwen in de stad Madrid, die een unieke architectonische groep vormen tussen de straten Sombrerete en Tribulete, met een open binnenplaats die uitkijkt op de straat Mesón de Paredes. Het werd in 1977 uitgeroepen tot Nationaal Monument.

Situatie in 1980 (foto: Paolo Monti)

Huidige situatie

Het werd gekozen als model van dit architectonische genre, niet alleen vanwege zijn breedte, maar ook omdat de sloop van het gebouw dat het blok afsloot, ons in staat stelt het interieur van de Corrala te zien. In 1973 werd op het lege terrein een plaats gecreëerd, een ruimte die achtereenvolgens werd heringericht en die dienst heeft gedaan als amfitheater voor zomervoorstellingen van Zarzuela, theater en andere varianten van de typische Madrileense muziekgenres.

El Rastro

El Rastro de Madrid of kortweg el Rastro is de populairste openluchtvlooiemarkt van Madrid. Hij wordt elke zondag en iedere feestdag van het jaar gehouden en is gelegen langs Plaza de Cascorro en Ribera de Curtidores, tussen Calle Embajadores en de Ronda de Toledo.

Een grote verscheidenheid aan producten (nieuwe en gebruikte) is te vinden op el Rastro. Een aantal antiekwinkels in de omgeving zijn ook op zondag open.
De naam

El Rastro betekent "het pad". De markt dankt zijn naam waarschijnlijk aan de leerlooierijen die vroeger in Ribera de Curtidores ("rivieroever van de leerlooiers") gevestigd waren. Dichtbij, aan de oever van de rivier Manzanares, bevond zich een slachthuis. Het vervoer van het geslachte vee van het slachthuis naar de leerlooierij liet een spoor (rastros) van bloed achter langs de straat. Een alternatieve verklaring suggereert dat el Rastro ooit "buiten" betekende, verwijzend naar het feit dat el Rastro ooit buiten de jurisdictie van de burgemeestersrechtbank lag.

Volgens de gemeentelijke regels vindt el Rastro elke zondag en elke feestdag van het jaar plaats, van 9 tot 15 uur, in de Barrio de Embajadores ("Ambassadeurswijk"). Het stadsbestuur van Madrid regelt de markten. Maximaal 3500 kramen beslaan het gebied vanaf het Plaza de Cascorro, met zijn standbeeld gewijd aan Eloy Gonzalo, een Spaanse soldaat die vocht in de Cubaanse Onafhankelijkheidsoorlog waarin hij zich onderscheidde en als held wordt beschouwd, in het noorden, langs de hoofdstraat Ribera de Curtidores en aangrenzende straten tot de Calle Embajadores in het oosten en de Ronda de Toledo en Plaza del Campillo del Mundo Nuevo in het zuiden.

Een kerker onder de straten van Lavapiés: La Carcel de la Corona

Op slechts één verdieping onder straatniveau bevinden zich vijf gewelfde kamers van afbrokkelende rode baksteen en teruggewonnen stenen van de oude Arabische muur van de stad. Tussen elke krappe cel zit een klein ovaal raampje dat voor ventilatie en menselijk contact zorgt, en in de eerste cel zit een ventilatiegat dat tot op straatniveau reikt, met zeven kleine luchtgaatjes die zichtbaar zijn vanaf de Calle de la Cabeza.

La Carcel de la Corona werd door de eeuwen heen gebruikt voor het opsluiten van controversiële invloedrijke personen uit die tijd. Deze cellen waren gereserveerd voor religieuze en politieke extremisten, van wie velen werden opgepakt tijdens de Spaanse Inquisitie, die zelf dateert uit 1478 - een mogelijke oprichtingsdatum voor deze gevangenis. Gedurende het potentiële halve millennium van zijn bestaan, heeft La Carcel de la Corona enkele wrede mensen binnengelokt.

De dood van een priester
van

Het is misschien verrassend dat de kamers in dit huis vernoemd zijn naar belangrijke Spaanse dichters,

Matías Vinuesa was de priester van Tamajón tijdens de laatste jaren van de Spaanse Inquisitie. Hij werd gevangen gezet tijdens het Liberale Triënnium: de periode van drie jaar tussen 1820 en 1823 toen een liberale regering Spanje regeerde na een militaire opstand. Matías had een plan beraamd om de liberale regering omver te werpen en Spanje terug te brengen tot het absolutisme, waar opnieuw een koning zou regeren. Zijn plan werd ontdekt en hij werd ter dood veroordeeld, maar op de een of andere manier werd hem deze wrede straf bespaard en eindigde hij met een relatief milde straf van tien jaar in de kerker van de Lavapiés-gevangenis.

Op dezelfde dag dat het vonnis bekend werd gemaakt, op 4 mei 1821, brak een oncontroleerbare menigte liberale radicalen echter de gevangenis binnen en knuppelde Vinuesa de dood in die hij volgens hen verdiende. Zij hoopten dat deze gruwelijke aanval de oppositie angst zou aanjagen, maar slechts twee jaar later kwam er een abrupt einde aan het liberale triënnium en werd de monarch weer aan het hoofd van Spanje geplaatst.

De gevangenis vandaag

Het prachtige oude gebouw dat nu bovenop de kerker van Lavapiés staat, werd in 1793 gebouwd. Binnen ziet u een corrala, een iconisch kenmerk van de architectuur van de streek, en houten balken in de plafonds. Tegenwoordig is dit gebouw een dagcentrum voor bejaarden met een cafetaria, evenementenruimte en allerlei workshops. De kerker zelf wordt vaak gebruikt als kunstgalerie - nogal een contrast met het oorspronkelijke doel. Het gebouw is elke dag open voor het publiek en als u de kerker wilt bezoeken, gaat dat op een heel informele manier: ga er gewoon even langs, maak een praatje met de conciërge en hij laat u i

Joden in Lavapiés

Geleerden beweren dat er in Lavapiés, op de plaats waar nu de kerk van San Lorenzo staat, een synagoge was, en de begraafplaats die in de buurt van de Calle del Salitre is opgegraven, zou een joodse begraafplaats kunnen zijn, aangezien er geen kruisen of andere christelijke symbolen zijn gevonden.

Kerk van San Lorenzo

Welk verhaal zal de dood ons vertellen?

De markt van San Fernando

De Mercado de San Fernando (ook bekend als de Mercado Municipal de Embajadores) is een levensmiddelenmarkt in de Calle de Embajadores (district Centro), in de buurt van het Plaza Agustín Lara. De markt werd gebouwd op de plaats die werd verlaten door het Colegio de las Escuelas Pías de San

Fernando dat op 19 juli 1936, de dag na het begin van de burgeroorlog, door brand werd verwoest.

In 1943 organiseerde de gemeenteraad van Madrid een architectuurwedstrijd, die werd gewonnen door de architect Casto Fernández-Shaw. De markt werd in 1944 geopend voor de bewoners van Lavapiés. Aan het eind van de 20e eeuw heeft het verschillende restauraties ondergaan. Sinds 2007 werd een deel van de tweede verdieping uitgebreid en werd het centrum voor eerstelijnsgezondheidszorg van Lavapiés geïnstalleerd. Er is plaats voor een dertigtal kraampjes. De markt biedt typische plaatselijke levensmiddelen.

Het gebouw ligt aan een steile straat. Het heeft drie verdiepingen van beton met gevels die baksteen en graniet mengen. De daken spitse torens, die veel lijken op de naoorlogse nationalistische stijl. Het gebouw is eenvoudig van opzet met uitzondering van de hoofdingang.

Uit Africa Times, 17-3-2018

Honderden mensen verzamelden zich vrijdagavond in de centrale wijk Lavapiés in Madrid om te protesteren tegen de behandeling van migranten door de politie, na de dood donderdag van een 35-jarige Senegalees.

De demonstranten op het Nelson Mandela-plein waren vreedzaam, volgens El Mundo, maar de oproerpolitie was aanwezig om ervoor te zorgen dat hun veroordeling van de politieagressie tegen migranten niet opnieuw uit de hand liep.

De bijeenkomst volgde op uren van vandalisme en botsingen tussen politie en straatverkopers eind donderdag na het nieuws dat Mame Mbaye Ndiaye - een verkoper die al 12 jaar in Spanje woont - een hartstilstand kreeg en in elkaar zakte op straat nadat de politie hem probeerde tegen te houden om goederen te verkopen. Het is gebruikelijk dat de autoriteiten in Madrid de verkopers tegenhouden, waarvan velen arbeiders zonder papieren zijn uit Afrika ten zuiden van de Sahara.

Het doodsbericht van de immigrant werd betwist door de politie, die zegt dat Mbaye niet werd achtervolgd. Hij was in de wijk Puerta del Sol toen de politie de straatverkopers kwam sluiten, maar vertrok en zakte elders in elkaar. Er werden pogingen ondernomen om hem te reanimeren, hoewel het 25 minuten duurde voordat een ambulance hem bereikte, meldde El País.

"Het nieuws van de dood van Mbaye ging als een lopend vuurtje en ontketende woede," zei journaliste Lola Hierro, die opmerkte dat migranten ongeveer 50 procent van de bevolking van Lavapiés uitmaken, maar dat alle eerste arrestaties na de rel Spanjaarden waren die banden hadden met radicale groeperingen.

De waarnemend burgemeester van Madrid, Marta Higuera, betuigde haar medeleven met de Senegalese gemeenschap en steunde het recht van de mensen op vreedzaam protest.

Paleis van Fernán Nuñez

De I hertog van Fernán Núñez begon in 1790 met de bouw van dit neoklassieke paleis. De huidige vorm is het resultaat van verbouwingen door de graaf van Cervellón, echtgenoot van de dochter van de I hertog van Fernán Núñez, om het om te vormen tot een van de meest opmerkelijke residenties uit het midden van de 19e eeuw in Madrid. Het is gelegen aan de Calle Santa Isabel, vlakbij het station Atocha. Sinds 1985 is het de zetel van de Stichting van de Spaanse Spoorwegen.

De binnenkant werd ingrijpend veranderd door de verbouwing, waarbij het oorspronkelijke gebouw werd aangepast aan de in die tijd overheersende romantiek. Het paleis bestaat uit twee delen: het hoofdgedeelte en het gedeelte voor het personeel en de stallen. Het hoofdgedeelte is het best bewaard gebleven en is rijkelijk versierd met tapijten en wandtapijten van de Koninklijke Tapijtfabriek, waarvan sommige replica's zijn van cartoons van Goya, alsmede met inlegwerk op de vloeren en plafonds, lampen van Baccarat-kristal, zijden stoffen, marmer, brons, rijkelijk verguld meubilair en andere luxe elementen.

Tot de belangrijkste delen van het paleis behoren de Receptie Patio met de hoofdtrap, de Stuczaal, de Pasos Perdidos (Verloren Trappen) Kamer en Loge, de Rode Kamer (hoofdkantoor), de Balzaal, de Isabelline Kamer, de Hoofde Eetkamer, de Kinder-Eetkamer en de Noten Trap. Ook de tuin en de serre zijn vermeldenswaard.